

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat / Grau en Teologia				
Assignatura		3SJ01I CRISTOLOGIA				
Any	2023-2024	Curs	Tercer	Valor lectiu	8 ECTS	
Període lectiu	Anual	Hores setmanals		2,5	Àrea	CC Institucionals
Professor/a	Dr. Emili Marlés			Llengua	Català	

Descripció/Justificació:

L'objectiu d'aquesta assignatura és la d'endinsar-nos en el misteri de Jesús de Natzaret, el Verb Encarnat. En la primera part de l'assignatura ens fixarem en què diuen els Evangelis sobre Jesucrist: el seu missatge i les seves obres, la seva relació amb el Pare, la seva consciència filial i messiànica, la seva Pasqua... En la segona part estudiarem la reflexió cristològica que s'ha anat desenvolupant al llarg de la història, fixant-nos d'una manera especial en els primers concilis ecumènics. Com veurem, el problema de fons és com s'ha d'entendre la divinitat i la humanitat de Jesucrist, i de com s'articulen aquestes dues naturaleses en l'única persona del Verb. Aquesta segona part serà històrica però també sistemàtica.

Requisits i orientacions prèvies

- Haver cursat les assignatures de Teologia Fonamental I i II.
- Es requereixen també uns coneixements bàsics principalment de la llengua llatina, però també de la grega, per tal d'apropar-se als textos bíblics, patristics i magisterials sobre el tema.

L'assignatura «El Misteri de Déu», juntament amb la «Cristologia», ambdues estudiades en el tercer any dels estudis teològics, esdevé bàsica i troncal del quinquenni. Després del bloc de Teologia Fonamental (1er i 2on. Curs), el bloc teològic del tercer any se centra precisament en el «Misteri de Déu» revelat en Crist. Després vindran els blocs de l'Antropologia teològica (4art. Curs) i de l'Església-sagraments (5è Curs).

Objectius

Generals

- Aprofundir en el misteri teàndric present en la persona de Jesús de Natzaret, el Verb encarnat.
- Oferir una síntesis global i sistemàtica del misteri de Crist, tenint en compte les dades que sobre ell ens ofereix el Nou Testament, els Pares de l'Església, els principals concilis cristològics així com les aportacions dels principals teòlegs antics i moderns.

Específics

- Mostrar les precomprensions subjacents al tema de la recerca del Jesús històric.
- Veure com la clau per comprendre la persona de Jesús de Natzaret (tal i com emergeix en els evangelis) és la d'entendre'l com el Fill etern del Pare que s'ha encarnat.
- Afrontar les dificultats que la cultura actual té en acceptar la persona, el missatge i les obres de Jesucrist.
- Afrontar el tema de si en el cristianisme primitiu hi va haver una hel·lenització de Jesús, o al contrari si el contacte del missatge de Crist amb la cultura grega eixampla l'horitzó d'aquesta (cristianització de la cultura hel·lènica).

- Obtenir un coneixement profund de les ensenyances cristològiques dels primers concilis, tot constatant com ens han ajudat a aprofundir en el misteri del Verb Encarnat.
- Afrontar el tema de l'afirmació de la unitat salvadora de Crist en un context de pluralitat religiosa.

Competències

Competències transversals (genèriques):

- Capacitat d'organització i planificació del treball intel·lectual, amb esforç i perseverança per portar-lo a terme.
- Capacitat d'anàlisi i de síntesi en els diversos elements que componen la teologia.
- Capacitat de reflexió, de raonament crític i de discerniment sobre allò essencial i accessori.
- Claredat en el pensament i precisió en l'expressió parlada i escrita a l'hora d'elaborar un discurs teològic, per tal d'aprendre a construir el propi coneixement.
- Coneixement de les fonts d'informació bíbliques, patrístiques, magisterials i teològiques sobre la matèria

Competències específiques:

- Viu sentit de pertinença i estima cap a la tradició doctrinal catòlica sobre el misteri de Jesucrist
- Visió sintètica del misteri cristià, sobretot pel que fa al seu aspecte doctrinal.
- Coneixement dels principals fonaments bíblics, patrístics, teològics i magisterials, situant-los en el seu context històric.
- Coneixement dels grans moviments del pensament modern per tal de poder relacionar amb ells l'estudi sobre el misteri de Jesucrist.
- Precisió en la formulació de la fe de l'Església sobre el misteri de Jesucrist, així com en l'exposició del raonament teològic.

Continguts

I. PRIMERA PART: CRISTOLOGIA NEOTESTAMENTÀRIA

Tema I: Qüestions introductòries. El Jesús històric

Tema II: Els evangelis de la infància

Tema III: El Baptisme de Joan i de Jesús

Tema IV: La predicació de Jesús

Tema V: Els miracles de Jesús

Tema VI: La mort de Jesús

Tema VII: La Resurrecció de Jesús

II. SEGONA PART: CRISTOLOGIA HISTÒRICO-SISTEMÀTICA

Tema VIII: La idea de Preexistència en els testimonis bíblics: Vers la formulació d'una Cristologia completa en el Nou Testament

Tema IX: Conseqüències teològiques de la preexistència de Crist en els pares prenicens

Tema X: La crisi Ariana i el concili de Nicea (325)

Tema XI: L'Apolarisme i el Concili de Constantinoble (381)

Tema XII: La crisi nestoriana i el concili d'Efes (431)

Tema XIII: El monofisisme i el Concili de Calcedònia (451)
Tema XIV: El Concili II de Constantinoble (553)
Tema XV: Constantinoble III (680-681): Les dues voluntats de Jesucrist
Tema XVI: El coneixement humà de Jesucrist
Tema XVII: Per què Déu es va fer home?
Tema XVIII: Jesucrist únic Salvador de la humanitat i les altres religions

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

El mètode principal serà la classe magistral, tot i que es buscarà molt interactuar amb els alumnes a partir de preguntes que provoquin la reflexió i que els alumnes hauran de respondre a classe.

En la primera part de l'assignatura llegirem molts textos del NT, per tant és imprescindible portar la Bíblia a classe. També s'enviarà per correu electrònic tots els textos d'autors clàssics i moderns que llegirem a classe.

En la segona part de l'assignatura s'entregarà a l'alumne un Enchiridium amb els principals textos cristològics dels primers segles que seran llegits i treballats a classe.

Al final de cada tema el professor enviarà als alumnes els apunts d'aquell tema: l'alumne haurà de fer una fitxa d'aquell tema tenint en compte el que s'ha explicat a classe, els apunts i els textos que hem llegit. També haurà de respondre les preguntes de comprensió del tema que s'adjuntaran. En la fitxa l'alumne ha de mostrar que ha assimilat personalment els continguts donats a classe, oferint una mena de síntesis personal del tema. Per tant la fitxa no es limita a un resum dels apunts.

En les tutories personals el professor comentarà amb l'alumne la marxa del curs, respondrà als dubtes de l'alumne, valorarà les fitxes que ja hagi lliurat. Així comprovarà el grau d'assimilació de la matèria per part de l'alumne.

Avaluació

criteris d'avaluació:

- Es comprovarà la consecució dels objectius i estratègies mitjançant els exàmens, els treballs, l'exposició a l'aula i en la tutoria personal.
- Per tractar-se d'una avaluació continuada es tindrà en compte l'assistència a classe, el diàleg i la participació en les activitats proposades.
- Es valorarà la redacció, la presentació i l'aportació personal especialment en els treballs i activitats.
- Es donarà un valor positiu a la capacitat d'elaborar un judici propi a la llum de la informació adquirida.

Tècniques d'avaluació:

Avaluació primera part de l'assignatura

- Un únic examen que es realitzarà al Febrer dels temes I-VII (70 % de la nota del primer semestre)
- Les fitxes (30 % de la nota del primer semestre)
- Cal aprovar l'examen i les fitxes per donar com aprovada aquesta part de l'assignatura

Avaluació segona part de l'assignatura:

- Examen 1 (als voltants de Setmana Santa): Temes VIII-XIV (fins al Concili de Calcedònia) (40% de la nota del 2on semestre)
- Examen 2 (Juny): De Constantinoble II fins al final (30 % de la nota del 2on semestre)
- Les fitxes (30 % de la nota del 2on semestre)
- Cal aprovar els dos exàmens i haver lliurat les fitxes per donar com aprovada aquesta part de l'assignatura.

Avaluació global:

- La 1er part de l'assignatura (Setembre a Febrer) suposa un 40% de la nota final.
- La 2ona part de l'assignatura (Febrer a Juny) suposa un 60% de la nota final.
- Cal haver aprovat cada part del curs per poder fer la mitja.

Bibliografia bàsica

Bibliografia 1a part:

BAUCKHAM, R., *Jesus and the eyewitnesses. The Gospels as Eyewitness Testimony*, Eerdmans, Cambridge 2006.

BURRIGDE, R.A., *What are the Gospels? A comparison with Graeco-Roman Biography*, Eerdmans, Cambridge 2004.

CREENER, C.S., *Christobiography. Memory, History and the Reliability of the Gospels*, Eerdmans, 2019.

DUNN, J.D.G., *Jesús recordado*, Verbo Divino, Estella 2009.

GRANADOS GARCÍA, J., *Teología de los misterios de la vida de Jesús*, Sígueme, Salamanca 2009.

LATOURELLE, R., *Milagros de Jesús y Teología del milagro*, Sígueme, Salamanca 1997.

PUIG I TÀRRECH, A., *Jesús. Un perfil biogràfic*, Proa, Barcelona 2004.

RATZINGER, J., *Jesús de Nazaret*, I-III, Claret, Barcelona 2007-2012

Bibliografia 2a part:

AMATO, A., *Jesús el Señor*, BAC 584, Madrid 2009.

GONZÁLEZ DE CARDEDAL, O., *Cristología*, BAC manuales 24, Madrid 2005.

GRILLMEIER, A., *Cristo en la tradición Cristiana. Desde el tiempo apostólico hasta el concilio de Calcedonia*, Sígueme, Salamanca 1997.

KASPER, W., *Jesús, el Cristo*, Sígueme, Salamanca 1992.

OCÁRIZ, F. – MATEO-SECO, L.F. – RUESTRA, J.A., *El misterio de Jesucristo*, Eunsa, Pamplona 1991.

ORBE, A. – SIMMONETI, M. – LEONARDI, C., I-V, *Il Cristo*, Mondadori, Milano.

SCHÖNBORN, C., *Dios ha enviado a su Hijo*, Edicep, València 2006.

SESBOÜÉ, B., *Jesucristo el único mediador*, Secretariado Trinitario, vol. I-II, Salamanca 1990.

SESBOÜÉ, B. – WOLINSKI, J., *El Dios de la Salvación*, Secretariado Trinitario, Salamanca, 2004.